

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 19 dec. 1955

*'s Morgens te 11 uur aangevangen en 's middags en 's avonds voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera (niet in de avondvergadering), Beel, Beyen, De Bruijn, Cals, Donker (niet in de avondvergadering), Kernkamp, Van de Kieft, Luns (niet in de avondvergadering), Mansholt, Staf, Suurhoff, Van Thiel, Witte en Zijlstra.
Secretaris: J. Middelburg.

Middagvergadering

3. Buitenlands beleid

---

g. De verhouding tot Indonesië (Zie notulen MR d.d. 12 december 1955, punt 3c. #Zie ook notulen MR 27/12/55, punt 3c.)

Minister *Luns* acht de resolutie, die over Nieuw-Guinea door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties is aangenomen, gunstiger dan wij konden hopen. Spreker heeft een gelukwenstelegram van de Australische Minister Casey gehad. Hanifah heeft op instructie van Anak Agung na aanvaarding van de resolutie in New-York verklaard, dat 'hierdoor de competentie van de Verenigde Naties is vastgelegd'. Spreker heeft een korte verklaring in Genève gegeven.

Wat de besprekingen met de Indonesische ministers betreft, deelt spreker mede, dat naar nader is gebleken omtrent het bijeenkomen in Genève tevoren geen enkele toezegging van Nederlandse kant was gedaan. Op verschillende wijzen o.a. met behulp van journalisten trachten de Indonesiërs een wig in de Nederlandse delegatie te drijven. De besprekingen in Genève zijn wat het Uniestatuut en de Finec betreft zo gelopen als de delegatie verwachtte. De Indonesiërs willen niet een geschillenregeling aanvaarden, aangezien dan buitenlandse rechters over geschillen zouden beslissen. Dinsdag zal Minister Zijlstra nog weer naar Genève gaan. Overigens voeren deze week alleen de deskundigen besprekingen. De Indonesische Minister van Financiën, Sumitro, van wie herhaaldelijk was medegedeeld, dat hij naar Genève onderweg was, blijkt nog niet uit Djakarta vertrokken te zijn. Er is besloten, dat de delegaties tot 3 januari niet meer bijeen zullen komen. Met betrekking tot Nieuw-Guinea willen de Indonesiërs een opening krijgen om later op dit punt terug te komen. Hun verlangens zijn nu gematigd, aangezien zij weten, dat op het ogenblik op dit punt toch niets te bereiken is, maar deze gedachte is uiteraard onaanvaardbaar. Bij het vierde punt van de agenda is gesproken over de kwestie van schadevergoeding voor de ontvoering en gevangenhouding van Van Krieken. Van Indonesische zijde zei men, dat Nederland door de Hoge Commissaris een schadevergoedingseis zou kunnen indienen. Omtrent het probleem van de terugvoering van de Ambonezen zeiden de Indonesiërs, dat dit thans volkomen in orde was. Betreffende de zaak van de Nederlandse arrestanten betoogde Anak Agung, dat deze zaak niet op deze conferentie hoorde. De Nederlandse ministers hebben verschillende kanten van deze zaak uiteengezet, waarna Minister Zijlstra duidelijk heeft gezegd, dat in geval op de andere punten overeenstemming bestaat, maar de zaak van de Nederlandse arrestanten niet is geregeld, de delegatie de overeenkomst niet zal tekenen. Hoewel de Indonesische delegatieleden vriendelijker zijn dan het vorig jaar zijn de besprekingen veel moeilijker, waarbij komt, dat deze ministers weinig achter zich hebben. De Nederlandse delegatie is niet optimistisch. Wel hebben de meeste ministers de indruk, dat de Indonesiërs tegen elke prijs tot overeenstemming willen komen, maar spreker meent, dat zij ook met het verhaal kunnen terugkomen, dat bij deze Nederlandse ministers niets gelukt is.

Minister *Van de Kieft* acht het een vreemde situatie, dat herhaaldelijk gezegd is, dat de Indonesische Minister van Financiën Sumitro onderweg naar Genève is, terwijl hij in werkelijkheid nog niet vertrokken is.

Minister *Zijlstra* heeft weinig zin om weer naar Genève te gaan. Aangezien de andere ministers wegens werk in de Kamer niet vrij waren, zouden de Indonesische ministers, die in Genève zijn, dan tot 3 januari moeten wachten. Spreker vraagt het oordeel van de Raad of hij nog zal gaan. Minister *Beel* ontraadt Minister *Zijlstra* er niet heen te gaan; hij zal dan kunnen zeggen, dat verdere besprekingen kunnen plaatsvinden als de rest van de delegatie weer kan komen. Spreker is verontrust over de informatie door de pers; in dit verband vraagt hij of de Nederlandse pers regelmatig in Genève van inlichtingen wordt voorzien. Wat de resolutie van de Verenigde Naties betreft is spreker het met Minister *Van de Kieft* eens, dat ook al staat het niet in het dictum, de Indonesiërs steeds de considerans zullen aanhalen, waarin de hoop op een vreedzame oplossing wordt uitgesproken.

Minister *Kernkamp* is niet zo ongerust over voorstellen voor een algemene formule inzake Nieuw-Guinea; deze zijn onaanvaardbaar. Spreker is wel ongerust over de praktische punten, zoals de suggestie van Indonesische kant om 2000 Indonesische onderwijzers in Nieuw-Guinea toe te laten. In dit verband merkt spreker op, dat de delegatie kan beschikken over het oordeel van de gouverneur, die thans met verlof in ons land is.

De *Minister-President* is van mening, dat de gouverneur niet naar Genève moet gaan. Anders zou dit de indruk vestigen, dat Nederland bereid is de Nieuw-Guineakwestie helemaal door te praten. Hij steunt de gedachte van Minister *Beel*, dat Minister *Zijlstra* deze week wel naar Genève gaat. Spreker is voorts van oordeel, dat Minister *Luns* bij de begrotingsbehandeling in de Kamer wel iets over de conferentie kan zeggen, maar dit beperkt moet houden door erop te wijzen, dat een uitvoerig debat tijdens de onderhandelingen de kansen om tot overeenstemming te komen kan bederven. Minister *Luns* zou in de Kamer duidelijk willen stellen, dat de Regering zich zal houden aan wat omtrent de besprekingen over Nieuw-Guinea in agendapunt 3 is vermeld. Een eventuele motie hierover zal spreker ten sterkste ontraden.

Minister *Zijlstra* zal in Genève alleen over economische problemen spreken. Omtrent het Indonesische voorstel om de *Finec* te vervangen door een algemene formule zal men niet door uitstel van de besprekingen tot begin januari de gedachte moeten laten ontstaan, dat Nederland dit overweegt. Spreker zal daarom direct in Genève duidelijk maken, dat de Ministerraad dit voorstel volstrekt onaanvaardbaar acht. De *Raad* verklaart zich hiermede accoord.

De *Minister-President* merkt op, dat op 4 januari een REA-vergadering zou worden gehouden. De *Raad* besluit deze te verplaatsen naar dinsdagmorgen 3 januari 1956, te houden in de Trêveszaal.

- - -